

Астана қаласының мәдени мұрасы
Культурное наследие города Астаны

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ТАНЫМДЫҚ ЖУРНАЛ / РЕСПУБЛИКАНСКИЙ НАУЧНО-ПОЗНАВАТЕЛЬНЫЙ ЖУРНАЛ

ISSN 2311-8199

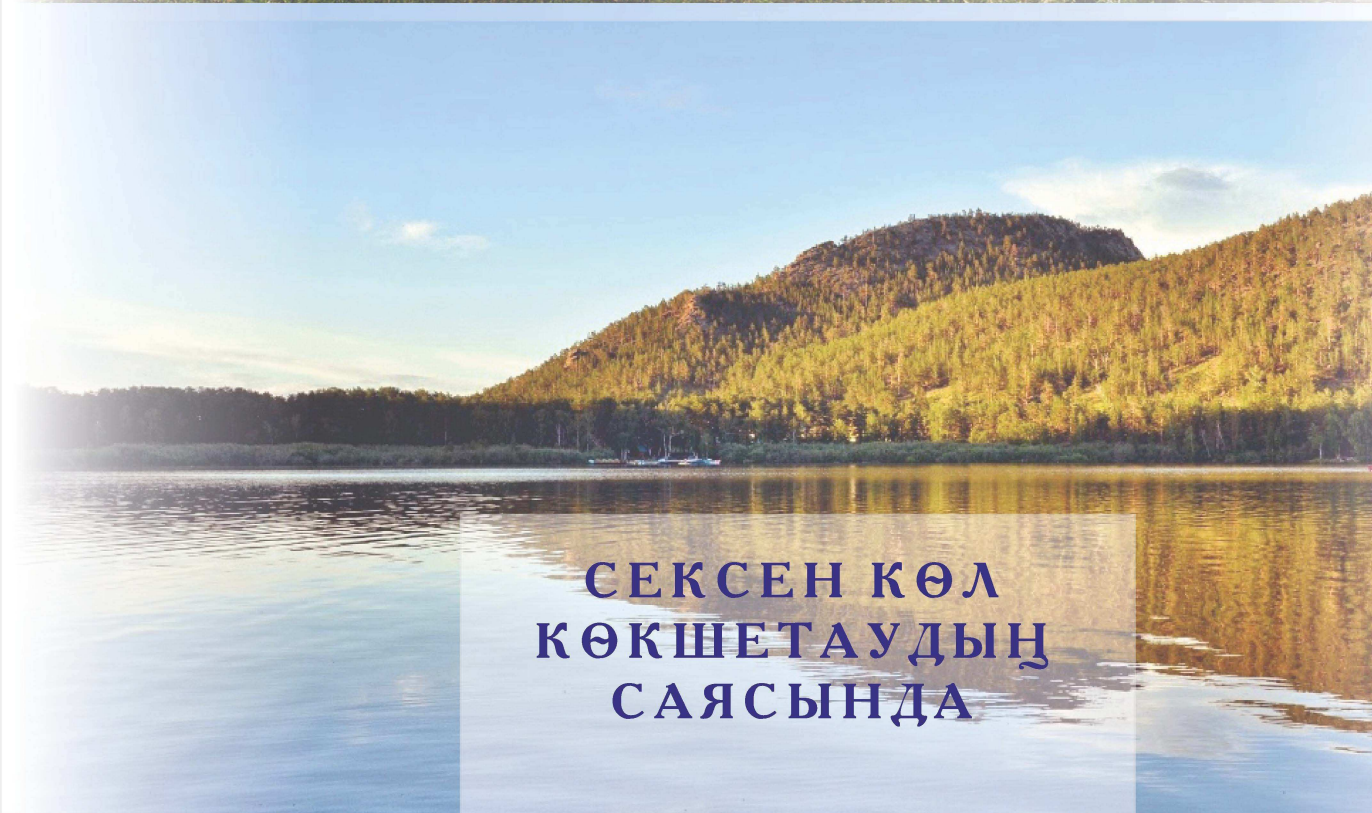
№6 (17) / 2015
маусым/июнь

*АҚЫЛ - ДАРИЯ,
ОЙ - МҰХИП*

Астана, 2015

**СЕКСЕН КӨЛ
КӨКШЕТАУДЫҢ
САЯСЫНДА**

Құрылтайшы:

Ү.Д. Мұңалбаева

Халықаралық Мұражайлар Одағы ИКОМ Қазақстан
Ұлттық Комитетінің Президенті

Редакция алқасы:

Б.Б. Мажағұлов

Астана қаласы Мәдениет басқармасының басшысы

Ә.Ү. Тарази

Қазақстанның халық жазушысы,
Мемлекеттік сыйлықтың лауреаты

Ә.К. Кекілбаев

Мемлекет және қоғам қайраткері,
Абай атындағы мемлекеттік сыйлықтың лауреаты

Н.Т. Айт

С. Сейфуллин атындағы
мұражайының директоры

Б.К. Оразымбетова

Қазақстан туристер Ассоциациясы экскурсовод,
гид-аудармашыларының басшысы

А.Р. Умиршина

Астана қаласы Тәуелсіздік сарайының директоры

Б.Г. Аяған

Астана қаласы Тарих институтының
директоры

Ә.Е. Өтегенова

ЮНЕСКО және ИСЕСКО істері жөніндегі Ұлттық
комиссияның бас хатшысы

Д.Е. Маханова

Халықаралық Мұражайлар Одағы ИКОМ
Қазақстан Ұлттық Комитетінің жетекшісі

Бас редактор: Әсем Сағиқызы

Бас редактордың орынбасары:

Гүлжәмила Сәрсенбайқызы

Тілшілер: Татьяна Казанцева, Жәмила

Сәрсенбай, Диляра Сейдахметова, Азамат

Тлепов, Зылиха Салих, Сезім Жүсіпқызы, Аслан

Есен, Әсем Сағидолла

Дизайнер: Ертай Өсерхан

Фотограф: Ерсайын Болат

Аудармашы: Аида Шекимова

Корректорлар: Баян Жақсылықова, Маржан

Абсалықова, Нұрай Ерланқызы

Выходные данные журнала:

Республиканский научно-познавательный журнал
«Астана қаласының мәдени мұрасы»
«Культурное наследие города Астаны»

Выпуск № 6 (17) /2015 г.

Издается с марта 2014 года

Периодичность: один раз в месяц

Журнал выпускается при содействии Министерства
культуры и спорта РК, Управления культуры акимата
города Астаны.

Учредитель и издатель

ГККП «Этно-мемориальный комплекс
«Карта Казахстана «Атамекен»

Почтовый адрес редакции:

010000, Астана,
Кургальджинское шоссе, 2/1
тел.: +7 (7172) 24-31-72
e-mail: madeni_mura_jurnal@mail.ru

Формат 18,5x28,7

Бумага мелованная двусторонняя, плотность на 130 г/м²
Обложка формата А4 плотность 250 г/м²

Заказ №17

Журнал зарегистрирован в Министерстве культуры и
спорта Республики Казахстан.

Регистрационное свидетельство

№ 14225-Ж от 4 марта 2014 г.

- Мнение авторов материалов может не совпадать
с позицией редакции;

- За точность публикуемых сведений и цитат
ответственность несут авторы материалов;

- Редакция оставляет за собой право
редактировать материалы;

- Редакция не рецензирует и не возвращает рукописи.

Журнал отпечатан в собственной типографии

Тираж: 1000 экз.

Қадірлі ағайын!

Алтын аспан аясында қанат қаққан халықпыз. Ұлттық сипатымыз бен менталитетімізге сай өмір сүру салтымыз, тәсіліміз, өмірлік тәжірибеміз де баршылық. Өтпелі кезеңнің дертінен арылғанымызбен, бүгінгі қоғамға көзқарасымыз өзгеріп, ұзаққа жол тартып та кеттік. Сол себептен де, әлемдік деңгейді көздеп, озық үлгілерден қалыспай, ұлттық мәдениетіміз бен дәстүрімізді жетілдіру қажеттігін де ұмытпақ емеспіз.

Ұлттық мәдениет дейміз-ау. Ол өзі қандай болуы керек? Қазақ мәдениетінің қазіргі өлшемі де, өрісі де бұрынғы кезеңге қарағанда мүлдем бөлек. Себебі, қазақ менталитетінің қуаты рухани бастау мен рухани күшке сай алға жылжып келеді. Бұл да болса, қуанарлық жағдай.

Менталитетке сай қызмет етеді екенбіз, болашағымызды да ескеруіміз керек. Тиянақты талпыныс пен ұмтылыс барда бір кездері ізденістің алғашқы сатысынан нәтижелі өткенбіз. Заманды өзгердіге бұрып, жағымды жағымен қоса, ұнамсыз жағын бір кісідей айту да парыз. Ұлттық деңгейге апаратын жолда сонда ғана дәрежеге сай биіктікте самғай бермекпіз.

Күмбірлеген күй мен саф алтын жырымызға тамсанып, шаттана, шалқып өмір сүру де бір ғанибет екен. Сыры шын жүректен шыққан біздей халыққа Алланың берер ұлылығы таусылмасын, ендеше!

Қасиетті Рамазан айы елімізге құт әкеліп, ораза қабыл болсын деймін!

Құрметпен,
Әсем САҒИҚЫЗЫ

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ТАНЫМДЫҚ ЖУРНАЛЫ
РЕСПУБЛИКАНСКИЙ НАУЧНО-ПОЗНАВАТЕЛЬНЫЙ ЖУРНАЛ

МАЗМҰНЫ / СОДЕРЖАНИЕ

ЕЛБАСЫ МАРАПАТТАЛДЫ	6
ГЛОБАЛЬНАЯ ДУХОВНАЯ ДИПЛОМАТИЯ	7
GLOBAL SPIRITUAL DIPLOMACY	11
ҚАЗАҚТЫҢ ТЫҢ ТАРИХЫ	15
АБАЙ КІТАПТАРЫ АРАБ ТІЛІНЕ АУДАРЫЛАДЫ	20
«ШОҚАН» ДРАМАСЫНЫҢ ПРЕМЬЕРАСЫ	21
ЗА ВКЛАД В ЖИЗНЬ	22
FOR THE CONTRIBUTION INTO LIFE	24
ПРИЗНАНИЕ ЗАСЛУГ	26
THE ACKNOWLEDGMENT OF MERITS	28
«АЛТЫН БЕЛГІ» ТАПСЫРЫЛДЫ	29
«АҚПАРАТ ЖӘНЕ БАЙЛАНЫС САЛАСЫНЫҢ ҮЗДІКТЕРІ» АНЫҚТАЛДЫ	30
КУЛЬТУРНЫЙ РЕНЕССАНС	32
CULTURAL RENAISSANCE	35
«АЛАТАУДЫҢ АҚИЫҒЫ»	37
СЕРДЦЕ СТРАНЫ – АСТАНА	38
THE HEART OF THE COUNTRY - ASTANA	40
БАУЫРЖАН ИБРАГИМ: «СӨЗДІ ЖЕТКІЗУ – СОҢҒЫ ҚҰРАЛ»	42
ҚҰТТЫҚТАУ!	45
ЭКСКЛЮЗИВ ДЛЯ ЛЮБИМОЙ ПУБЛИКИ	46
THE EXCLUSIVE FOR FAVORITE AUDITORY	47
АЙНАГҰЛ КӨҢБАЙҚЫЗЫ: «САУАПТЫ ІС ЖАСАУ БОРЫШЫМ»	48
ӘБДІЛДӘ ТӘЖІБАЕВТЫҢ ЕСКЕРТКІШ-БЮСТІ АШЫЛДЫ	53
ПУТЬ К УСПЕХУ	54
АТАМЕКЕН И ДЕНЬ ГОСУДАРСТВЕННЫХ СИМВОЛОВ	56
НАЦИОНАЛЬНОЕ ВОЗРОЖДЕНИЕ	58
NATIONAL REVIVAL	60
МЕЖДУНАРОДНЫЙ ФЕСТИВАЛЬ БОЕВЫХ ИСКУССТВ	62
ҰЛТТЫҚ ҚҰНДЫЛЫҚТАРДЫҢ ЖАСТАР ТӘРБИЕСІНДЕГІ РӨЛІ	64
«ҮЛБІР СҰЛУ» - О ВЕЧНОМ МИРЕ	67
МҰРАЖАЙ СЫРЫ	68
ТЕАТРУ ТАНЦА «НАЗ» 15 ЛЕТ!	70
САХНА СӘЛЕМІ	72
ОТАНДЫ СҮЮ – ИМАННАН	74
АСТАНА КЕШТЕРІ	75
ПОЛИТИКА О КУЛЬТУРЕ	76
CULTURAL POLITICS	77
КАЗАХСТАНСКИЕ БОКСЕРЫ СТАЛИ ЧЕМПИОНАМИ WSB	78

ЕЛБАСЫ МАРАПАТТАЛДЫ

Ресей Президенті Владимир Путин Елбасымыз Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевты марапаттау жөніндегі жарлыққа қол қойды. Бұл туралы Қазақпарат агенттігі жариялады.

«Қазақстан-Ресей ынтымақтастығындағы жоспарлардың дамуына, еуразиялық интеграциялық үдерістерді алға жылжытудағы екіжақты ықпалдастыққа қосқан өлшеусіз үлесі үшін Қазақстан Президенті Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев Александр Невский орденімен наградталсын» делінген құжат мәтінінде.

Бұған дейін мұндай орденмен Беларусь президенті Александр Лукашенко марапатталған.

ГЛОБАЛЬНАЯ ДУХОВНАЯ ДИПЛОМАТИЯ

Нурсултан Назарбаев выдвинул пять принципов новой парадигмы безопасности мира.

В Астане прошел V Съезд лидеров мировых и традиционных религий с участием 80 делегаций из 42 стран мира.

Приветствуя делегатов представительного религиозного форума мирового масштаба, Президент Казахстана Нурсултан Назарбаев обратил внимание аудитории на тот факт, что «события современной эпохи делают наши Съезды лидеров мировых и традиционных религий важнейшим элементом глобальной духовной дипломатии».

- Мы, собравшиеся под сводами единственного в мире Дворца Мира и Согласия, который был построен по решению первого Съезда, созидаем Великую историю

толерантности, глобального диалога культур и религий, - сказал Глава государства.

При этом Лидер нации добавил, что «мы пишем её страницы за страницей даже в эту сложную эпоху».

- И всех нас, политиков и служителей конфессий, объединяет одно общее чувство ответственности за судьбы людей и народов, мир и спокойствие на всей нашей уникальной планете, созданной Великим Творцом. Настоящая вера только та, которая побуждает человека к любви, состраданию и добру, - сделал акцент в своем выступлении Нурсултан Назарбаев.

По словам Президента РК, «это истина непреходящая и вечная». Наряду с этим Глава

государства не преминул отметить, что «мы показываем всему миру, что фатальной неизбежности конфликтов религии и культуры нет, даже в пределах одного общества».

- Поэтому их можно избежать на любом уровне международной политики, - высказал свое мнение Нурсултан Назарбаев.

Далее он сообщил, что впервые в работе съезда принимает участие Генеральный секретарь ООН господин Пан Ги Мун.

- Я сердечно приветствую Вас, господин Генеральный секретарь! Ваше присутствие подчеркивает важность, которую придает всё мировое сообщество диалогу духовных лидеров в Астане, - сказал Президент Казахстана.

Также Нурсултан Назарбаев подчеркнул, что «Совет религиозных лидеров мог бы стать автором и проводником

идей духовной регенерации человечества в XXI веке».

- Актуальным направлением работы Совета могло бы выступить инициирование мер по противодействию религиозному экстремизму и терроризму, - отметил Глава государства и при этом добавил, что предложения членов Совета, которые будут одобрены и поддержаны предстоящим пятым Съездом, «помогли бы в предостережении от несправедливых действий людей, заблуждающихся в вопросах веры».

По мнению Нурсултана Назарбаева, коллективное мнение Совета «о неприемлемости для истинных верующих ненависти, нетерпимости, жестокости и несправедливого отношения к ближним может стать решающим фактором сдерживания любых раздоров и распрей».

В первый день Съезда Президент Казахстана выдвинул пять принципов новой парадигмы безопасности мира.

- Сегодня важно наладить широкий диалог по выработке новой парадигмы безопасности

и развития. В ее основе должны быть принципы равноправия, взаимного уважения, признания интересов друг друга, сотрудничества, толерантности и взаимопонимания. В 21 веке альтернативы диалогу во всех сферах - политической, экономической и культурной - не существует, - подчеркнул Нурсултан Назарбаев.

Помимо этого, Лидер нации внес ряд предложений для внесения в итоговую Декларацию Съезда.

- Первое - прекратить все военные конфликты, объявить перемирие. Всем противоборствующим сторонам надо сесть за стол переговоров, выработать соглашение о прекращении насилия, защите мирных граждан, мирном решении всех противоречий, - сказал Глава государства.

Плюс к этому Нурсултан Назарбаев добавил, что Казахстан делает все возможное, чтобы примирить конфликтующие стороны.

- Второе - в любой стране в межгосударственных отношениях должны быть решительно отвергнуты

силовые методы решения любых политических противоречий, - продолжил Президент РК. - Третье - важно призвать политических лидеров всех ведущих держав остановить разрастание пропасти недоверия в современном мире. Надо прекратить взаимные санкции, от которых больше всего страдают третий мир и простые люди, - говорит Лидер нации.

Четвертый пункт касался ответственности «четвертой» власти. Предметно говоря, Нурсултан Назарбаев призвал остановить практику использования СМИ и Интернет-ресурсов для разжигания межконфессиональной розни.

Как отметил Президент РК, «в этом плане надо повысить моральную ответственность владельцев, издателей СМИ, всех, кто называет себя «четвертой» властью».

И в пятом пункте Глава государства призывает «объединить усилия государств и обществ на решение проблем нищеты и голода, эпидемий, безработицы, борьбу с последствиями природных стихий и техногенных катастроф».

- Все это должно стать частью новой архитектуры безопасности гармоничного мира, - подвел черту Нурсултан Назарбаев. - Призываю глав всех делегаций довести до представителей всех прихожан ваших религий призыв к преумножению межконфессионального диалога. Об этом говорится и в принимаемой сегодня Декларации.

Также Лидер нации обратился с призывом «ко всем присутствующим политикам, общественным деятелям использовать свое влияние и возможности для прекращения войн и конфликтов, восстановления доверия в глобальной политике».

При этом Президент РК выразил уверенность в том, что работа Съезда обогатит практику диалога культур и религий.

По мнению Нурсултана Назарбаева, «любой народ жив и велик до тех пор, пока умеет ценить и сохранять единство».

- Народ Казахстана един благодаря своей мудрости. И слава, и сила нашего народа - в дружбе, взаимопонимании, согласии и единстве, толерантности. Это самые высшие ценности лидирующей тридцатки развитых стран, в число которых стремится войти наша страна, - сказал Президент страны.

При этом Нурсултан Назарбаев напомнил, что «ради этой благородной цели мы реализуем Стратегию «Казахстан - 2050» и приступили к реализации пяти институциональных реформ».

- Наш План Нации - 100 шагов по модернизации

Казахстана направлен на создание достойных условий жизни всех казахстанцев вне зависимости от их этнических и религиозных различий, - добавил Президент РК.

Глава государства заверил участников Съезда в том, что «Казахстан будет оказывать всемерную поддержку Совету религиозных лидеров в его работе по продвижению идей и решений Съездов мировых и традиционных религий».

А в своем выступлении на пленарном заседании второго дня форума «Диалог религиозных лидеров и политических деятелей во имя мира и развития» Президент страны заявил, что «на свете нет ничего сильнее правды, которая соединяет в себе веру и разум».

- Съезды лидеров мировых и традиционных религий проходят в диалоге формата лиц и политиков. Этим мы стремимся к тому, чтобы сила нравственности духовно укрепляла праведность действий в вопросах мира и согласия между людьми, - отметил Президент страны и призвал всех участников форума «привнести его добрую, миролюбивую атмосферу в паству своих последователей и единомышленников».

Подводя итоги встречи, Нурсултан Назарбаев отметил, что «пятый Съезд лидеров мировых и традиционных религий вновь показал актуальность, возросшую потребность в глобальном диалоге именно по этой теме и то, что он сегодня очень актуален».

По словам Президента РК, «слова и речь, значения общения и диалог - это такой же божественный дар человека к человечеству». - И наш долг - сполна использовать его миротворческую созидательную силу. Сегодня на пятом Съезде завершён ещё один шаг всеобщего мира и милосердия, справедливости и духовной гармонии, - подчеркнул Нурсултан Назарбаев.

И при этом добавил, что «мы доказали, что в период глобальных сомнений, только разговаривая друг с другом, можно обрести надежду, уверенность в будущем».

Под занавес актуального религиозного форума Президент Казахстана предложил учредить почетный знак и премию «За вклад в развитие и укрепление духовного мира и согласия».

- Нам важно, я думаю, поощрять всех, кто радеет за

диалог религий и культур; всех, кто создает высочайшие образцы духовности, толерантных отношений между этносами; всех, кто проявляет заботу о развитии межконфессионального диалога, - сказал Нурсултан Назарбаев. - Предлагаю учредить премию за вклад в развитие и укрепление духовного мира и согласия, а также учредить почетный знак для выдающихся людей, которые собираются здесь.

Помимо этого, Лидер нации предложил создать в Астане Музей мира и согласия.

- У нашего Съезда уже богатая история. Мы накопили солидный опыт прямого диалога, сформировали традиции, общение и взаимопонимание. Налаживаются контакты с другими площадками взаимодействия религии с цивилизациями, поэтому я предлагаю создать у нас в Астане, в этом здании Музей мира и согласия, - сказал Президент РК.

По его словам, «идея заключается в том, чтобы внутри этого храма находились места для моления всех религий, которые бы заходили в одни ворота и все из одних ворот выходили мирно и спокойно, доверяя друг другу».

- Такой музей, я думаю, необходим. Это будет добрым отношением к нашим съездам, обобщение опыта консолидированных решений по проблемам развития человечества, будет важным для укрепления мира и взаимопонимания религий и народов, - высказал свое мнение Глава государства.

Со слов Нурсултана Назарбаева, «Музей мира и согласия одновременно будет научным учреждением Съезда мировых и традиционных религий, изучающим историю диалога религий и культур, а также для пропаганды всех идей, высказанных в этих стенах для всего мира».

Далее Президент РК поручил секретариату Съезда проработать оба этих вопроса.

Резюмируя итоги Съезда, Глава государства подчеркнул, что был сделан «еще один шаг навстречу друг другу».

- Пятый Съезд лидеров мировых и традиционных религий завершает свою работу. Его делегаты достигли главных целей, которых поставили перед собой, вновь собравшись на гостеприимной казахстанской земле. Сделан еще один шаг навстречу друг другу, к

пониманию исключительной важности мира, согласия между религиями, народами и государствами, - сказал Нурсултан Назарбаев.

Также он добавил, что благодаря этому форуму «продемонстрирована общая глубокая заинтересованность всех сторон в сотрудничестве во имя стабильности, безопасности во всем мировом сообществе».

- Согласована и принята Декларация съезда, отразившая единые подходы всех его участников к жизненно важным вопросам земного бытия, - сказал Президент РК.

При этом Глава государства добавил, что «два дня в казахстанской столице Астане на разных языках, в разных традициях возобновились, по сути, одна общая молитва о мире, согласии, справедливости, всепрощении и любви к ближнему».

Итогом Съезда стало принятие Декларации. В ней также отмечается, что третье заседание Совета религиозных лидеров и очередной VI Съезд пройдут в 2018 году.

Наталья МАКСИМОВА

GLOBAL SPIRITUAL DIPLOMACY

Nursultan Nazarbayev brought forward five principles of new paradigm of the world security.

The 5th convention of leaders of world and traditional religions including 80 delegations from 42 countries of the world has passed in Astana.

Welcoming the delegates of representative religious forum of worldwide scale, the president of Kazakhstan Nursultan Nazarbayev paid the public's attention to the fact, that "the events of modern epoch make our conventions of leaders of world and traditional religions the significant element of global spiritual diplomacy».

- We , being gathered inside the only one in the world Palace of peace and reconciliation, which have been built by the decision of the first Convention, are creating the Great history of tolerance, global dialogue of cultures and religions,- said the head of the state.

In addition, the Leader of the nation added, that "we are writing the history page after page, even despite this difficult epoch".

- All of us, politics and attendants of confessions, unite

the one common feeling of responsibilities for the destinies of people and nations, peace and tranquility all over the unique planet, created by God. The true faith is that encourages man to love, compassion and love,- made an accent in his speech Nursultan Nazarbayev.

According to the President of the Republic, "this truth is everlasting and undying". Along this the Head of the state noted that, "we are showing to all the world that there is no a fatal inevitability of the conflicts in religions and cultures, even in the boards of one society".

-That is why it is possible to escape them on any level of international politics", - shared his opinion Nursultan Nazarbayev.

Furthermore he noted that for the first time the Secretary-General of the UN Mr.Phan Gi Mun is taking part in the work of the Convention.

- I am welcoming you with all my heart, Mr.Secretary-General! Your presence emphasizes the significance, which is demonstrated by the world community concerning the dialogues of spiritual leaders in Astana,-said the President of Kazakhstan.

Also, Nursultan Nazarbayev highlighted that "the Convention of the religious leaders could become the author and guide of the ideas of mankind's spiritual regeneration in 21th century.

-The actual direction of Convention's work could be the initialization of measures concerning the counteraction to religious extremism and terrorism,- marked the Head of state and he also added, that the submissions of the Convention's members, which will be approved by the oncoming 5th convention "would help to prevent from unrighteous actions of people, who are mistaken in the matters of belief".

According to Nursultan Nazarbayev, collective opinion of the Convention concerning

“unacceptability of hatred, intolerance, cruelty, and unfair relation to the neighbor for truly believers could become a crucial factor of preventing any discords”.

On the first day of the Convention the President of Kazakhstan brought forward five principles of the new paradigm of the world safety.

-It is possible today to open a wide dialogue on presenting a new paradigm of safety and development. It has to contain the principles of equal rights, mutual respect, and acceptance of interests of each other, cooperation, tolerance and mutual understanding in its fundament. The alternative to the dialogue in all spheres –political, economical, and cultural, does not exist, - highlighted Nursultan Nazarbayev.

And beside that the Leader of nation proposed a number of submissions for the final declaration of convention.

-The first is to stop all the war conflicts, to declare an armistice. All the contradicting parts have to sit at negotiating table, to make an agreement about discontinuance of violence, defense of civilians, peaceful decision of all contradictions,- said the Head of the state.

Nursultan Nazarbayev has also added that Kazakhstan is making all possible to reconcile contradictory views.

- Second any country have to deny any kind of methods of force in decision of political problems during interstate relations,- continued his speech the President of the republic of Kazakhstan. The third is we should stop mutual sanctions, which bring more harm to the third world and

simple people,- says the Head of the state.

The fourth paragraph touched the responsibility of the “fourth estate”. Less briefly, Nursultan Nazarbayev asked to stop the practice of using the Mass media and internet resources for fomentation of sectarian division.

As the president has noted, “it should be raised the moral responsibility of the Mass media owners and publishers, all of those, who call themselves the “fourth estate’ in this case”.

In the 5th paragraph the Head of the State call on “to join efforts of states and societies on solving the problems of poverty, hunger, epidemics, unemployment, and the struggle with the consequences of natural and industrial disasters’.

- All of this must become a part of the new architecture of the harmonious world safety,- draw a line Nursultan Nazarbayev. I am calling on all the heads of the delegations to report to all the representatives of all religions the appeal to augmentation of interconfessional dialogue. Our today’s Declaration contains this matter.

The Leader has also called on with an appeal “to all present politicians, social workers to use their influence and opportunities in order to stop the wars and conflicts, reconstruction of trust in global politics».

The President expressed confidence that the work of the Convention will enrich the experience in dialogue of cultures and religions.

According to him, “any nation is alive while it can value and preserve unity”.

- The people of Kazakhstan integrated because of its wisdom. The glory and strength of our nation is in its friendship, mutual understanding, reconciliation and unity, tolerance. These are the highest worthiness of leading 30 developed countries, our country is trying to join them, - said the President of country.

At this, Nursultan Nazarbayev reminded that for “this noble purpose we are realizing the Strategy “Kazakhstan- 2050” and started the realization of 5 institutional reforms”.

Our nation Plan is “100 steps in modernization of Kazakhstan”

is directed on creation of good life conditions for all people of Kazakhstan, in spite of their ethnical and religious differences, - added the president of the Republic of the Kazakhstan.

The head of the state assured the participants of the Convention that the "Kazakhstan will show the every kind of support to the Convention of religious leaders in its work on the promotion of ideas and decisions of all conventions of world and traditional religions".

In his speech on the plenary meeting on the second day of the forum, "The dialogue of the religious leaders and political figures in the name of peace and development" the President of the country claimed that "there is nothing stronger than the truth, which unites in itself the faith and conscience".

- The conventions of the leaders of world and traditional religions pass in dialogues of the format of people and politicians. By this we are trying to reach the situation when the strength of morality increased spiritually the righteousness of actions in the matters of peace and reconciliation between people,- marked the President and called on all the

participants of the forum "to bring their kind, peace loving atmosphere to the congregation of their followers and confederates" .

Having summarizing the totals of the meeting, Nursultan Nazarbayev marked, that "the 5th Convention of leaders of world and traditional religions has shown its actuality, an increased necessity in global dialogue and that is why it is very actual".

According to the President, "the words and speech, the importance of communication and dialogue are the same divine gift of a man to whole mankind". – And our duty is to use its peacemaking and constructive strength in full. Today during the 5th Convention one more step of universal peace and charity, justice and spiritual harmony has been completed,- underlined Nursultan Nazarbayev.

And also he added, that "we proved, that in the times of global doubts, we can reach hope, confidence in the future only by communication with each other".

At the last moment of the actual religious forum the president proposed to constitute the noble symbol and award "for the Contribution into development and increasing of spiritual peace

and reconciliation" .

- I think it is important for us to encourage all of those, who works for the dialogue of religions and cultures, those who create the highest models of spirituality, tolerant relationships between nations; those, who cares about the development of interconfessional dialogue, - said Nursultan Nazarbayev. - I am bringing forward to constitute the award for the contribution in development and increasing the spiritual peace and reconciliation, as well as to constitute the badge of honor for all distinguished people gathered here."

The President has also proposed to create the Museum of peace and reconciliation.

- Our convention already has rich history. We gained a solid experience of direct dialogue, created traditions, communication and mutual understanding. The contacts with other stages of cooperation between religions and civilizations are increasing, and this is why I am suggesting to create the museum of peace and reconciliation here, in Astana, in this building,- said the President.

According to him, "the idea consists in the fact, that inside of such temple there will be the places to make prayers for all religions, which would enter the same gates together and leave the gates together the same way peacefully and calmly, trusting each other».

- I think such museum is very important and necessary. This will be a kind approach to our conventions, generalization of experience of consolidated decisions concerning the human development problems, important element for the increasing peace

and mutual understanding, - shared his opinion the Head of the state.

According to him the “Museum of peace and Reconciliation at the same time will be a scientific institution of the Convention of world and traditional religions, studying the history of the dialogues of religions and cultures, as well as for the propaganda of all the ideas, pronounced inside the walls for the whole world”.

The President entrusted with a task to the Secretary of the Convention to work out these to questions.

Summarizing the finals of the convention, the Head of the state underlined, that “there was made one more step to meet halfway».

-the 5 th Convention of leaders of world and traditional religions is going to complete its work. Its delegates have reached their main aims, which they decided to discuss on the hospitable Kazakhstan ground. There was made one more step to meet halfway, towards the t understanding of special importance of peace, reconciliation between religions, nations and states,- said Nursultan Nazarbayev.

Also he added, that due to the forum “there was demonstrated a common deep interest of all parts in cooperation in the name stability, safety in the whole world community».

The Declaration of the meeting has been conformed and accepted, and it reflected the integrated approaches of all participants concerning the important matters of the earthly life, - said the President of the Republic.

Along this, the Head of the state added, that during two days in

Astana, in fact, the common prayer about peace, reconciliation, justice, forgiveness and love to neighbor sounded in different languages by people of various traditions”.

The final of the convention was the acceptance of Declaration. It is also mentioned in it, that the third meeting of the Convention of religious leaders and the regular the 6th Meeting will pass in 2018 year.

Natalya Maximova

ҚАЗАҚТЫҢ ТЫҢ ТАРИХЫ

Нұрлан Нұркенов,
Ақмола облысы әкімінің орынбасары

Жақында Көкшетау қаласында «Қазақ хандығына 550 жыл» аймақаралық музей фестивалі аясында «Мұражай раритеттеріндегі Қазақ хандығының тарихы» атты ғылыми-конференция болып өтті.

Қазақ халқының мемлекетін жан-жақты зерттеу бағытындағы өзгерістердің орын алуы, қазіргі заманғы мұражайлардың ғылыми қызметінің саласын кеңейту конференция жұмысының басты бағыттарының бірі болды. Сондай-ақ, этномәдени мұраның дамуы, халықтың рухани дәстүрін дәріптеу мен халықаралық мұражайлар үнқатысуын жетілдіру мақсатында өткізілді. Десек те, Қазақ хандығының құрылуының 550 жылдығын тойлау қоғамның өзекті мәселелерінің біріне айналып отыр. Сол себептен де бұл жолғы ғылыми-практикалық конференция «Мұражай раритеттеріндегі Қазақ хандығының тарихы» тақырыбымен ашылды.

Жиында ең алдымен сөз алған Ақмола облысы әкімінің орынбасары Нұрлан Нұркенов былай деді:

– Бүгін берекелі, сұлу Көкше жерінде үлкен тарихи оқиға болып отыр. Тарих біздің кешегіміз

бен бүгінгімізді ұштастырады. Қазақстан үшін биылғы жылы ерекше мәдени шараларға толы. Биыл еліміз бойынша Қазақ хандығының 550 жылдығы, Ұлы Жеңістің 70 жылдығы, ҚХА және Ата Заңымыздың 20 жылдығын атап өтіп жатырмыз. Елбасы Н. Назарбаевтың арқасында сонау сақ, ғұн тайпаларынан бастау алатын бүгінгі Тәуелсіз Қазақстанды бүкіл әлем таниды. Бұл – бізге үлкен мақтаныш. Ал

бүгінгідей шара халқымыздың тарихы тереңде жатқанын білдірсе, енді бір жағынан еліміздің келешек ұрпағын тәрбиелеуде маңызы зор. Сондықтан осынау шараға бір кісідей атсалысып отырған адамдар мен қонақтарға шынайы алғысымды білдіремін.

Келесі сөз кезегін алған Венгриядан келген Биро Андраш Жолт бүгінгі қазақ халқы мен мадиярлар арасында тарихи байланыс

Андраш Жолт

«Мажар-Тұран» халықаралық қорының жетекшісі, Жаратылыстану музейінің директоры

бар екенін айтып өтті. «Мажар-Тұран» халықаралық қорының жетекшісі, Жаратылыстану музейі директорының айтуына қарағанда, бұл ғылыми түрде дәлелденген.

«Венгрия жерінде өмір сүрген мадиярлар мен қазақ халқы арасында жақын байланыс бары баршамызға белгілі. Кезінде қазіргі Қазақстан аумағындағы мекендеген мадиярлардың ұрпақтары бүгінгі Венгрия жерінде өмір сүріп жатыр. Сондықтан қазақтар бізге өте жақын әрі ыстық көрінеді. Керек десеңіз, тілдерінің өзінде өте жақын ұқсастық бар. Мен философ емеспін, дегенмен бізге орыспадан гөрі қазақша сөйлеген жеңілірек. Ал антропологиялық зерттеулерге келетін болсақ, біздің жаратылыстану музейімізде 40 мыңға жуық қаңқа сақталған. Олардың ішінде мадиярлардың бет-бейнесі, дене бітімі, сүйектерінің орналасуынан-ақ екі халықтың шыққан тегі бір екенін көруге болады», – деп атап өтті Биро Андраш Жолт.

Жиын барысында форумды тұрақты деңгейде өткізіп тұру және эстафетаны басқа облыстық орталықтарға табыс ету мәселесі де қарастырылды. Сондай-ақ, ұлттық және әлемдік мәдениет құндылықтарына назар аудару арқылы мұражай педагогикасы жүйесін жетілдіру, эстетикалық

және патриоттық тәрбие беру де көзделді. Мұражай мекемелерінің ынтымақтастығын кеңейте отырып, шет елдермен ақпарат алмастыру және ғылыми жобаларды бірлесіп жасау қажеттігі ескерілді. Ал мұражай мамандарының біліктілігін арттыру үшін кәсіби өсуіне ықпал жасау міндеті болашақтың еншісіне қалдырылды.

Конференцияға сондай-ақ ҚР Мәдениет және спорт министрлігінің мәдениет және өнер істері департаменті директорының орынбасары Күміс Сейітова, Италияның Болон университетінің профессоры Жан Лука Бонора, республикалық және аймақтық мұражайлардың ғылыми қызметкерлері, Қазақстан мен Ресейдің ғалымдары мен тарихшылары, Ресей, Еуропа және Азия қару-жарақ жинағы мен заттары бойынша Ресей Федерациясының Мәдениет министрлігінің сарапшысы Алексей Пастухов, Новосібір мемлекеттік университетінің археология және этнология кафедрасының профессоры, тарих ғылымдарының докторы Леонид Бобров сияқты шетелдік ғалымдар қатысты.

Қызғалдақ Қыдырбек

Мәдениет саласының дамуына үлес қосқан бірқатар азаматқа ҚР Мәдениет және спорт министрлігінің «Мәдениет саласының үздігі» құрмет белгісі және Ақмола облысы әкімінің Алғыс хаты тапсырылды.

Шара қонақтары «Қазына –
Prezent» мультимедиялық мұражай
жобаларының тұсаукесеріне
қатысып, облыстық тарихи-
өлкетану мұражайының залдары
бойынша театрландырылған
экскурсияға қатысты.

Фестиваль қатысушылары мен қонақтарына Көкшетау қаласы мен облыстың әр өңірінен келген 90-ға жуық сәндік-қолданбалы өнер шеберлерінің «Өнер – Fest» көрме-жәрмеңкесі ұсынылды.

Щучье-Бурабай курорттық аймағына арнайы саяхат ұйымдастырылды.

Шара соңы Қазақстан, Ресей, Беларусь, Қытай, Моңғолия, Башқұртстан және Алтай Республикасынан келген әлемдік деңгейдегі музыканттар мен фольклорлық ансамбльдердің қатысуымен өткізілген «Ғасырлар үні» фольклорлық-этнографиялық фестивалімен жалғасты.

АБАЙ КІТАПТАРЫ АРАБ ТІЛІНЕ АУДАРЫЛАДЫ

Бұл ақпарат Әбу-Дабиде өткен халықаралық кітап көрмесінде мәлім болды. Көрмеге барлығы 600-ден астам автордың 500 мыңнан аса кітаптары ұсынылған екен. Сол кітаптардың ішінен данышпан Абай атамыздың өлеңдері басылған кітап таңдап алыныпты.

Қазақстандық делегация құрамының айтуына қарағанда, кітаптарда Қазақтан жерінде болып жатқан оқиғалар жайында ақпарат алуға болады. Мәселен, Елбасы Нұрсұлтан Назарбаевтың биографиясымен қоса, Қазақ хандығының 550 жылдығына және Қазақстан халқы Ассамблеясы жылына арналған кітаптар да көрмеге қойылыпты.

Ал ҚР Ұлттық мемлекеттік кітап палатасының басшысы Жанат Сейдуманов делегация құрамында алты қазақстандық баспа болғанын және Абайдың өлеңдер кітабын араб тілінде шығарып, оны араб тілдес елдерге тарату туралы келісімге келгенін айтып өтті.

Қызғалдақ ҚЫДЫРБЕК

«ШОҚАН» ДРАМАСЫНЫҢ ПРЕМЬЕРАСЫ

Елордалық Қ. Қуанышбаев атындағы Мемлекеттік академиялық қазақ музыкалық драма театрының сахнасында тұңғыш рет Шоқан Уәлихановтың бейнесі сахналанды. Биыл ғалымның туғанына 180 жыл толып отыр. Осы мерейтойға орай, Қ. Қуанышбаев атындағы Мемлекеттік академиялық қазақ музыкалық драма театры маусым айының 19-20 күндері «ШОҚАН» драмасының премьерасын өткізді.

Аталмыш туынды қазақтың әйгілі жазушысы, қоғам қайраткері Сәбит Мұқанов пен бірқатар драмалық туындылардың авторы Шота Уәлихановтың шығармаларының негізінде сахналанды. Қоюшы режиссері – Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері Нұрлан Жұманиязов. Қойылымдағы басты кейіпкер – кадет Шоқанды театрдың жас актерлері Жанат Оспанов пен Бауыржан Сұрапбаев сахналаса, Шоқанды бүгінде көрерменнің ыстық ықыласына бөленіп, отандық кино өнерінде бірнеше басты рөлдерді сомдап жүрген

театр артистері Қуандық Қыстықбаев пен Ержан Нұрымбетов бейнеледі. Сондай-ақ, бүгінде көрерменнің ыстық ықыласына бөленіп жүрген театр артистері, Қазақстанның Халық артисі Т. Мейрамов, Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткерлері – Б. Ыбраев, Ж.Төленбаев, Л. Бекназар-Ханинго, А. Нөгербек, Н. Өтеуілов, ҚР «Дарын» жастар сыйлығының иегері С. Қашқабаяев өнер көрсетті. Қазақ халқының біртуар перзенті, ағартушы, ғалым, саяхатшы Шоқан Уәлихановтың кадет корпусындағы өмір

көріністері мен ғұмырының соңғы сәттері қойылымның мазмұнына арқау болып отыр. Спектакльде басты кейіпкердің ішкі жан дүниесімен сырласуы, айналасындағы жақындарының, достарының бейнелерімен сұхбаттасуы суреттелген. Патша өкіметінің қара пиғылды солақай саясатына тікелей қарсы шығып, әділдіктің жағында болған нар тұрғалы қайраткердің есімі мәңгілік халық жадында.

*Гүлжәмила
СӨРСЕНБАЙҚЫЗЫ*

ЗА ВКЛАД В ЖИЗНЬ

Президенту Казахстана Нурсултану Назарбаеву вручили специальную премию «Муз ТВ-2015» «За вклад в жизнь».

На столичном стадионе «Астана арена» с участием Главы государства впервые в столице прошла церемония награждения престижной музыкальной премии «МУЗ-ТВ. Гравитация».

На это грандиозное шоу на стадионе «Астана арена» собралось более 35 тысяч человек. Роль ведущих на нем доверили исполнять Ксении Собчак, Андрею Малахову, Максиму Галкину, Лере Кудрявцевой, Нурлану Коянбаеву и Асель Сагаатовой.

Зрители, которые не смогли попасть на церемонию, смогли увидеть это действо в прямом эфире на телеканалах «Казахстан», «МУЗ-ТВ» и «Ю».

Итак, для вручения награды Нурсултану Назарбаеву на сцену

специально поднялись столичный градоначальник Адильбек Джаксыбеков, Народный артист СССР Иосиф Кобзон и генеральный директор телеканала «МУЗ-ТВ» Арман Давлетьяров.

- Я вышел на эту сцену, чтобы поприветствовать от себя лично и

моего народа звезд казахстанской и российской эстрады. Хочу поблагодарить вас за эту дружбу между Россией и Казахстаном, - сказал Нурсултан Назарбаев.

Также Глава государства отметил, что «мы живем дружно, по-соседски».

- Россияне, приезжая в Казахстан, чувствуют себя, как дома. И казахстанцы также приезжают в Россию и чувствуют себя, как дома, - сделал акцент Президент Казахстана.

При этом Лидер нации добавил, что «Максим Галкин сказал, что, приезжая, чувствует себя, как дома, но и казахстанцы в России чувствуют себя так же. Желаю вам всего самого доброго».

- Премия для меня означает,

что я должен не только трудиться, я должен любить искусство. Казахстан для этого все делает. Это единственная страна, которая строилась на стыке XX–XXI веков, - отметил Президент страны.

При этом Глава государства поблагодарил за премию Батырхану Шукенову.

- Я благодарю за то, что учредили награду Батырхану Шукенову. Я сам его очень любил. Спасибо большое! - поблагодарил Нурсултан Назарбаев.

А кульминацией церемонии стало объявление победителей престижной музыкальной премии «МУЗ-ТВ. Гравитация» в разных номинациях.

Назовем их. Так, «Лучшей исполнительницей десятилетия» стала певица Валерия.

А в номинации «Прорыв года» победил Егор Creed, оставив позади себя М-Band, Никиту Преснякова и группу Multiverse, Наргиз и Iowa; «Лучший хип-хоп проект» - рэпер Джиган.

Награда за «Лучшую песню» была вручена певице Нюше за песню «Цунами». «Лучшей песней на иностранном языке», по единодушному мнению компетентного жюри, признана композиция популярного исполнителя Димы Билана Alien24.

К слову сказать, этот певец был удостоен еще одной награды в номинации «Лучшее концертное шоу». А как «Лучшую поп-группу» отметили «Серебро», а «Лучшую рок-группу» - «Звери».

Между тем в номинации «Лучший дуэт» победили «ВИА Гра» и Мотг. Певец Эмин получил премию в категории «Лучший альбом».

Плюс ко всему казахстанский певец Кайрат Нуртас удостоился награды «Лучший артист Казахстана» от музыкальной премии «МУЗ-ТВ. Гравитация».

В этом творческом состязании он, благодаря своему вокальному мастерству, обошел своих коллег по сцене Жанар Дугалову, Нурлана Абдуллина, группу «Муз-Арт» и Али Окапова.

Как упоминалось выше, «МУЗ-ТВ» учредил специальную премию для Батырхана Шукенова - за вклад в развитие музыкальной индустрии Казахстана и России.

Получил награду брат популярного исполнителя Бауржан Шукенов. Для вручения премии на сцену вышел министр культуры и спорта РК Арыстанбек Мухамедиулы.

Глава культурно-спортивного ведомства страны отметил, что дружил с Батырханом, он учился с ним.

- Его сердце билось в унисон с народом. А его песни всегда будут жить, дарить радость людям. Батырхан - гордость Казахстана и России. Он вырос в Казахстане. Его жизнь посвящена благородной миссии - дарить радость людям. Благодарю «МУЗ-ТВ» за эту премию, - поблагодарил министр организаторов этого творческого состязания.

Получая награду, брат Батырхана сказал, что «было бы замечательно, если бы он сам получил эту премию».

- Эта премия была ему нужна. Стоя перед этой аудиторией, понимаешь, что такое успех. За каждый успех надо платить, пусть даже такую цену. Это самое страшное. Я хочу вам сказать, что он еще удивит нас всех, его песни еще будут нас радовать. Он смог объединить нас. Может быть, это было его предназначение, - предположил брат Шукенова.

После этого российские артисты Сергей Лазарев, Tomas Nevergreen спели любимые песни Батыра.

А популярный телеведущий Андрей Малахов, который не

был в Астане три года, накануне церемонии не стал скрывать, что впечатлен приемом, который ему оказали в столице.

- Проезжая по городу, убедился в том, что это замечательные идеи - провести ЭКСПО-2017 и эту премию в 2015 году в Астане. На мой взгляд, сама церемония получит новую энергию людей, а концентрация российских и казахстанских звезд на одной площадке просто зашкалит. Прав был Арман Давлетьяров, что перенес премию в этот прекрасный город. Это даст новую жизнь и новое дыхание церемонии, - поделился впечатлениями Андрей Малахов.

- Это шоу мирового уровня, которым мы ежегодно радуем миллионы наших телезрителей. Сегодня, благодаря этой церемонии, сможем еще ближе познакомиться с музыкальной культурой Казахстана. Узнать не только его артистов, но и как можно больше об этой красивой и цветущей стране, - сказал на церемонии генеральный директор канала «Муз-ТВ» Арман Давлетьяров.

Он также отметил, что в Астану прилетело около 1000 гостей из России.

- Астана – удивительный город, жемчужина Азии. И гостеприимство, с которым нас встречают, вне всяких сомнений, навсегда останется в сердцах гостей, которые сюда приехали. Хотел бы всем вам сказать огромное спасибо, - поблагодарил Давлетьяров.

Этот яркое событие в культурной жизни Казахстана запомнится его участникам надолго.

Татьяна КОРОЛЕВА

For the contribution into life

The President of Kazakhstan Nursultan Nazarbayev was awarded with the special prize "Muz TV -2015" "For the Contribution into life".

The rewarding ceremony of the prestigious musical award "MUZ-TV. Gravitation" has passed for the first time on the capital stadium "Astana arena" with the participation of the Head of the state.

Over 35 thousand of people gathered on the stadium "AstanaArena" for this grandiose show. The role of host was trusted to Kseenya Sobchak, Andrey Malakhov, Maxim Galkin, Lera Kudryavtseva, Nurlan Kouanbayev and Asel Sagatova.

Those spectators, who could not visit the ceremony, were able to see the action by a live transmission on channels "Kazakhstan", "Muz TV" and "U".

So, in order to present the award to Nursultan Nazarbayev, there came the chief of city administration Adilbek Dhaksybekov and the People's artist of USSR, Iosif Kobzon and the General director of "Muz TV" channel Arman Davletyarov.

-I came onto this stage to welcome from me and my country the stars of Kazakhstan and Russian estrade. I want to thank you for the friendship between Russia and Kazakhstan, - said Nursultan Nazarbayev.

Also the President have mentioned that "we live amicably, as good neighbors".

- When the Russians arrive to Kazakhstan, they feel themselves at their ease, and the Kazakhstan's people feel themselves free, during their trip to Russia,- made an accent the President.

Along this, the President added that "Maxim Galkin noted that when the Russians arrive to Kazakhstan, they feel themselves at their ease, and the Kazakhstan's people feel themselves free, during their trip to

Russia. I wish to all of you all the best".

- The award for me means that I have not only to work hard but love the art. Kazakhstan does everything for that. This is the only country that has been building at the turn of the 20-21 centuries,- noted the President of the country.

At that the Head of the country thanked for the award to Baturkhan Shukenov.

- I thank the award for giving the prize to Baturkhan Shukenov. He was my favorite singer, I loved his voice. Thank you very much!- thanked Nursultan Nazarbayev.

The announcement of the winners among the singers in different nominations has become the culmination of the ceremony.

Let us name them.

So, Valerya has become "The best artist of the decade".

Egor Creed won in the nomination of "The breakthrough of the year", leaving behind M-Band,

Nikita Presnyakov, and the band Multiverse, Nargiz and Iowa, the rapper Dzhigan – "The best hip-hop project".

The award the "Best song" was presented to Nyusha for her song "Tsunami".

The composition of the popular artist Dima Bilan "Alien24" was acknowledged as "The best song in foreign language" according to unanimous opinion of the judges of at a contest.

By the way, this singer was honored to receive one more prize in the nomination of "The best concert show". "Serebro" was marked as "The best popular group", while the band "Zveri" was marked as "The best rock group".

Meanwhile, "Via gra" and Mott won in the nomination "The best duet". The singer Emin received the prize in the category "The best album".

On top of that, the Kazakhstan